

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ІНСПЕКТОРА МИТНИЦІ З ЕКОЛОГІЧНО ЧУТЛИВИМИ ТОВАРАМИ

Останніми роками все більша увага світової спільноти приділяється боротьбі з екологічними злочинами. Митниця, забезпечуючи дотримання законодавства при перетині митного кордону, сприяє захисту довкілля. Підтвердженням важливої ролі митниці у цих питаннях є Ініціатива "Зелена митниця" [1], яка спрямована на розширення потенціалу працівників митниці та інших відповідних служб в галузі виявлення і припинення незаконної торгівлі екологічно чутливими товарами, визначеними міжнародними угодами. Партнерами Ініціативи "Зелена митниця" є: секретаріати Всесвітньої митної організації; Міжнародної організації кримінальної поліції (Інтерпол); Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення; Базельської конвенції; Роттердамської конвенції; Стокгольмської конвенції; Монреальського протоколу; Картахенського протоколу про біобезпеку до Конвенції про біологічне різноманіття; і Організації по забороні хімічної зброї. Актуальність даного питання була підтверджена і під час зустрічі робочих груп Інтерполу по оточуючому середовищу 27 листопада 2014 року у Франції [2]. З метою розширення та спрощення доступу українських товарів на ринки держав – членів Європейського Союзу Стратегією сталого розвитку "Україна – 2020" передбачається необхідність приведення системи технічного регулювання у відповідність до європейських вимог та завершити реформування системи державного контролю за безпечністю та якістю харчових продуктів [3].

Разом з цим, розвиток агропромислової галузі України зумовлює активне використання пестицидів (токсичні речовини, їх сполуки або суміші речовин хімічного чи біологічного походження, призначені для знищення, регуляції та припинення розвитку шкідливих організмів, внаслідок дії яких вражаються рослини, тварини, люди і завдається шкода довкіллю [4]). Використання низькоякісних, переупакованих, незареєстрованих, контрафактних пестицидів створює загрозу не лише рослинам, а й здоров'ю людей, які працюють з ними. Одним із основних принципів політики поводження з пестицидами в країнах ЄС є навчання безпосередніх користувачів та інших осіб, що контактують з пестицидами під час професійної діяльності. Різноманітні навчальні заходи, як правило, спрямовані на підвищення рівня знань інспектора митниці щодо недопущення незаконного переміщення підозрілих, нелегальних, неякісних пестицидів, у тому числі й перевірка достовірності супровідних документів, митний огляд тощо. Проте, незважаючи на гарантії держави щодо забезпечення прав посадових осіб та інших працівників органів доходів і зборів на охорону праці під час виконання ними своїх службових (трудова) обов'язків, що закріплені у Митним кодексом України [5], поза увагою залишається охорона здоров'я інспектора митниці під час здійснення митних формальностей. Інспектори митниць під час роботи з екологічно шкідливими речовинами не враховують високий рівень загрози, як наприклад, з радіоактивними речовинами; неналежний рівень знань і щодо особливостей процедури відбору проб зразків продукції. Враховуючи, що більш як 90% відсотків пестицидів, а також обробленого ними насіннєвого (посадкового) матеріалу, імпортується в Україну з інших країн, інспектори митниці в різній формі контактують з пестицидами (тарою, в якій вони переміщуються) під час контролю за їх переміщенням через митний кордон.

Тому, одним із завдань Державної фіскальної служби України, пов'язаних із запровадженням європейських стандартів, серед іншого, є розроблення рекомендацій щодо поводження із екологічно чутливими товарами, зокрема пестицидами, інспекторами митниць під час здійснення митного контролю та аналізу ризиків на етапі їхнього переміщення через митний кордон України.

Література:

1. *Green Customs Initiative [Electronic resource] – Available from: <http://www.greencustoms.org/reports/guide.htm>.*
2. *Interpol environmental working group meetings enhance collaboration [Electronic resource] – Available from: <http://www.interpol.int/News-and-media/News/2014/N2014-227>.*
3. *Про Стратегію сталого розвитку "Україна – 2020" [Електронний ресурс] : указ [видано Президентом України 12 січня 2015 р. № 5/2015]. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/18688.html>.*
4. *Про пестициди і агрохімікати [Електронний ресурс] : закон України [прийнято Верховною Радою 02.03.1995 № 86/95]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/86/95-вр>.*
5. *Митний кодекс України [Електронний ресурс] : закон України [прийнято Верховною Радою 13 березня 2012 р. № 4495-VI]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.*